
Masterclasses

Academiejaar 2012-2013

**Koninklijke Academie voor
Schone Kunsten Antwerpen**

Sint Lucas Antwerpen

Universiteit Antwerpen

— Juni 2012

Inhoud

- 1 Inschrijving / Enrolment
- Overzicht
- 2 — (unspoilt) nature / (controlled) landscape
Karen Vermeren
- 3 — Archive as a Performance / Performance as an Archive
Nico Dockx / Thomas Crombez
- 4 — Art and Pornography
Petra Van Brabandt
- 5 — Art and Text - Text and Image
Wesley Meuris
- 6 — Beeld en geluid
Marc Daems
- 7 — Connecting to the Outside World
Frederik De Bleser / Lieven Menschaert
- 8 — De Sokkel
Athar Jaber
- 8 — Does humor makes us guilty?
Lieven Segers
- 9 — Drawing in/as contemporary art
Johan Desmet / Rinus Van de Velde
- 10 — Er bestaan literaire werken die leesbaar zijn en iets zeggen over kunst en hoe kunst gemaakt wordt of ontstaat
Hans Theys
- 11 — LAbO #4 (ChampdAction)
Ann Adriaens / Werner Van dermeersch
- 12 — Language is not transparant
Steve Van den Bosch
- 13 — Master Maquette V
Nadia Naveau
- 14 — Motion Graphics
Janna Beck
- 15 — Ontmoeting met Peter Bialobrzeski
Bert Danckaert / Charlotte Lybeer, i.s.m. Lars Kwakkenbos
- 15 — Ouverture
Mark Luyten
- 16 — Professional dilettantism
Boy Vereecken
- 17 — Sea the Line
Erna Verlinden
- 18 — Serendipiteit
Anita Evenepoel
- 19 — Sketch the sound
Erna Verlinden / Eugeen Schreurs
- 20 — Tekst en beeld
Eva Cardon
- 20 — The new conversations
Nico Dockx
- 21 — Afterschool
Annick Schramme / Hilde De Decker
- 22 — In and Out of Context
Kurt Vanbelleghem / Kris van 't Hof
- 23 Adressen

Masterclasses 2012-2013

Masterclasses zijn gespecialiseerde opleidingsonderdelen die de onderzoeksvaardigheden van studenten willen uitdiepen. Ze zijn experimenteel en reflectief van aard.

Een masterclass vertrekt vanuit een thematische, maar niet disciplinegebonden vraagstelling. Hij vormt in die zin een toegevoegde waarde voor het vaste curriculum. Een masterclass stelt het onderzoeken door studenten centraal.

De werkvorm van een masterclass is noch een theoretisch hoorcollege, noch een praktische training, maar bestaat steeds uit een interactieve denkoefening in samenwerking met maximaal 15 studenten. Het leerproces van de deelnemers is hierbij belangrijk (o.a. in de vorm van permanente evaluatie). Hierdoor is een tweede examenkans niet mogelijk.

Op 17 september om 15 u is er een infomoment voor alle MA-studenten van SLA en KASKA.

De docenten zullen er toelichting geven bij hun masterclass.

LOCATIE: KASKA

NIVEAU: master

STUDIE-OMVANG: 3 studiepunten

STUDIETIJD: in totaal min. 75 max. 90 uren (minstens 24 contacturen)

DELIBEREERBAAR: ja

TWEDE EXAMENKANS MOGELIJK: nee

Alle masterclasses worden gevalideerd met 3 studiepunten, behalve de masterclass In and Out of Context: 6 studiepunten.

LEVEL: master

CREDITS: 3 ECTS

STUDY TIME: all inclusive min. 75 hours (with at least 24 contact hours)

DELIBERABLE: yes

SECOND EXAM POSSIBILITY (SEPTEMBER): no

Inschrijving

Studenten kunnen zich inschrijven voor de masterclasses via Blackboard 2012-2013 vanaf 18 september om 9 u: cursus [ART_AUHA-KUNST Inschrijving Cursussen - Enrolment courses > MASTER](#). Lees eerst de bijgevoegde documenten.

Inschrijving voor de masterclasses van Nadia Naveau, Athar Jaber, Lieven Segers en Nico Dockx gebeurt op basis van een selectie door de titularis van de masterclass. Neem hiervoor contact op met de docent. Voor de masterclass LAbO #4 (ChampdAction) contacteer je Ann Adriaens (info@champdaction.be). Voor de masterclass In and Out of Context contacteer je Kurt Vanbellegem (kurt.vanbellegem@kdg.be).

Problemen met de inschrijving via Blackboard?

KASKA: nadia.franck@artesis.be

SLA: mariechristine.verbeke@kdg.be

Enrolment

Students can enroll in the master classes through Blackboard 2012-2013 from 18/09 at 9 am: course [ART_AUHA-KUNST Inschrijving Cursussen - Enrolment courses > MASTER](#). Please read first the attached documents.

Registration for the master classes of Nadia Naveau, Athar Jaber, Lieven Segers and Nico Dockx is based on a selection by the teacher of the master class. Please contact the teacher.

Registration for master class LAbO #4 (ChampdAction): e-mail Ann Adriaens (info@champdaction.be).

Registration for master class In and Out of Context: e-mail Kurt Vanbellegem (kurt.vanbellegem@kdg.be).

Problems with registration on Blackboard?

KASKA: nadia.franck@artesis.be

SLA: mariechristine.verbeke@kdg.be

1 — (unspoilt) nature / (controlled) landscape

Karen Vermeren

INHOUD

Het landschap wordt sterk bepaald door de menselijke cultuur, terwijl het concept van de natuur verwijst naar een gebied dat (nog) niet door menselijke activiteit wordt beïnvloed. In deze masterclass zullen we proberen om het landschap uit zijn stabiele positie te halen, door op zoek te gaan naar 'ongerepte' geologische natuur. Het onderzoeksveld van de geologie heeft aangetoond dat de planeet aarde een dynamisch systeem is, vormgegeven door transformaties. De aarde is onvoorspelbaar en verandert landschappen in chaotische omgevingen. Deze steeds veranderende spanning tussen (ongerepte) natuur en (gecontroleerd) landschap is een uitgangspunt voor het onderzoek.

In de kunstgeschiedenis zijn er veel pogingen gedaan (1) om het landschap te desoriënteren in en met het landschap zelf (Robert Smithson, Richard Long) en (2) om de ongerepte natuur te representeren (Caspar David Friedrich, Per Kirkeby). Toch werd het landschap beperkt tot het doek als een venster op de wereld. We willen deze pogingen uitbreiden en we gaan op zoek naar verschillende formele middelen om in het beeld van het gecontroleerde landschap destabilisatie te veroorzaken. We willen de toeschouwer bewust maken van de oncontroleerbare oorsprong van elk landschap. We trachten het beeld ervan opnieuw te ordenen en geven de toeschouwer verschillende kaders zodat hij ten opzichte van het landschap zijn positie kan bepalen. We gaan op zoek naar nieuwe methoden om het geologische landschap te visualiseren.

We beginnen met een bezoek aan een specifiek museum, gevolgd door lezingen van gastdocenten (Jeroen Laureyns & Vincent Geyskens) en door een zelfstandig visueel onderzoek. De studenten verzamelen beelden en onderzoeken de methoden en strategieën om de kijker bewust te maken van zijn plaats in het landschap.

The concept of landscape is highly determined by human culture, whereas nature refers to an area that is not influenced by human activity. In this master class we will try to destabilize the landscape, by searching for 'unspoilt' geological nature. The research field of geology has demonstrated that planet earth is a dynamic system, shaped by transformations. The earth acts unpredictably and changes landscapes in chaotic area. This ever-changing tension between (unspoilt) nature and (controlled) landscape is a starting point for this research.

In the history of art there have been many attempts (1) to disorientate the landscape in and with the landscape itself (Robert Smithson, Richard Long) or (2) to represent unspoilt nature (Caspar David Friedrich, the Hudson River School, Per Kirkeby). Formally, however, the landscape was restrained to the canvas as a window on the world. We want to extend these attempts and search for the possibilities to destabilize the representation of the landscape. We will search for different formal means to provoke destabilization in the image of the controlled landscape, making the viewer conscious of the uncontrollable origin of each landscape. We'll try to reorder the image of the landscape and we will give the viewer different possible frames so as to make him/her aware of his/her position in relation to the landscape. We will search for new methods to visualize the geological landscape.

We will start with a visit to a specific museum, followed by lectures from guest teachers (Jeroen Laureyns & Vincent Geyskens or Jean-Marie Byt-tebier) and by independent visual research. The students collect images and research the methods and strategies to make the viewer conscious of his/her position in the landscape.

STUDIEMATERIAAL

Tekenmateriaal allerhande, boeken, internet, museabezoeken

STUDIEKOSTEN

1 museumbezoek in België

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

De studenten komen tot authentiek beeldend werk door middel van zelfstandig materialenonderzoek en door het zoeken van aanknopingspunten met het eigen beeldend werk en de eindproef. De studenten vormen een eigen artistieke visie aan de hand van denkoefeningen, lezingen en zelfstandig museumbezoek. Tussen iedere bijeenkomst is er 2 à 3 weken tijd om in het beeldend werk een vervolg te maken. Presenteren en toelichten zijn tijdens de bijeenkomsten essentieel.

Onderwijsgesprekken & lezingen - 4 hele dagen verspreid over 4 maanden

Semester 1:

donderdag 15 november 2012, 10-16 u

donderdag 29 november 2012, 10-16 u

donderdag 31 januari 2013, 10-16 u

donderdag 28 februari 2013, 10-16 u

Zelfstandig museumbezoek en zelfstandig beeldend onderzoek

EVALUATIES

Procevaluatie en presentatie eindresultaat

EVALUATIEMOMENT

Week voor Pasen

DOCENTEN

Karen Vermeren

LOCATIE

Campus Sint Lucas, Sint-Jozefstraat 35, 2018 Antwerpen -
Onderzoeklokaal C001

CONTACT

karen.vermeren@kdg.be

2 — Archive as a Performance / Performance as an Archive

Nico Dockx / Thomas Crombez

CONTENT

This master class is the 4th joint collaboration in between KASKA, SLA, Ucsia and UA. After working with artists Alfredo Jaar (2009), Craigie Horsfield (2010), David Bade & Anri Sala (2011) in previous workshops, we will invite in 2012 the artists Ria Pacquée & Harry Gamboa to think together with the students about the notion of the archive as a performance / performance as an archive.

PROGRAMM

Screening session in Cinema Zuid on October 3, 2012 at 8 pm with film materials from both artists Ria Pacquée & Harry Gamboa and with introduction by Thomas Crombez & Nico Dockx.

Some theoretical classes (before and after our workshop event for both preparing and processing the content of this master class) giving by Thomas Crombez & Nico Dockx on the body of work of both invited artists and on the notion of 'archive as a performance', and the work that has been accomplished by the students during the workshop.

Workshop session at different locations in the city of Antwerpen from October 8-12, 2012 together with the artists and followed up by the different teachers involved in this collaborative project.

Conversation in between Harry Gamboa & Ria Pacquée as introduction to the workshop some time on October 8, 2012.

Public interview/conversation in between Ria Pacquée & Thomas Crombez some time in between October 8-12, 2012 at the UA campus.

Public lecture by Harry Gamboa (+ introduction by Nico Dockx) some time in between October 8-12, 2012 at the UA campus.

Publication/cahier as a continuation of the project with contributions by all participants involved in the project including both invited artists.

STUDY MATERIAL

Screenings at Cinema Zuid

Reader with texts on the work of both artists as introduction to the workshop

Reader with texts regarding the theoretical classes related to the workshop

Reader on experimental book making as introduction to the publication in progress

EXTRA STUDY COSTS

None

LANGUAGES

English

TEACHING ACTIVITIES

Attending both public lectures and conversations

Participating within all workshop sessions

Following some theoretical classes (+ reading sessions)

Studying the reader materials

Writing a contribution to the publication

EVALUATION METHOD

Active participation and deep engagement to the workshop sessions and related side events

Contribution to the publication

EVALUATION TIME

Permanent evaluation time

TEACHERS

Thomas Crombez, Nico Dockx, Ria Pacquée, Harry Gamboa

LOCATION

Cinema Zuid, UA campus, different locations in the city of Antwerpen

CONTACT

nico.dockx@artesis.be; nicodockx@yahoo.com

thomas.crombez@artesis.be

3 — Art and Pornography

Petra Van Brabandt

INHOUD

In de masterclass Art and Pornography onderzoeken we de filosofische antwoorden op de ethische en artistieke vraag naar de compatibiliteit van kunst en pornografie, en laten we ons bij wijze van experiment op sleeptouw nemen door de positieve antwoorden. De onderzoeksvraag is hoe deze compatibiliteit te realiseren zonder in te boeten aan beide finaliteiten, namelijk artistieke en seksuele opwinding. We analyseren voorbeelden van al dan niet geslaagde pornografische kunst, en experimenteren zelf verder met deze inzichten (video, fotografie, schilderkunst, illustratie, collage, affiche...). De masterclass is een theoretisch en praktisch aftasten van pornografische kunst, en maakt deel uit van het overkoepelende onderzoeksproject 'Congres: de plek van narrativiteit / de narrativiteit van een plek', in deze het meest radicaal-minimalistische 'congres'.

In the master class Art and Pornography we explore the philosophical answers to the ethical and artistic question of the compatibility of art and pornography, and take up the challenge of the affirmative position. The research question is how to realise this compatibility without compromising on any of the two objectives concerned, namely artistic and sexual excitement. We analyse cases of more or less successful pornographic art, make a diagnosis of the failure/success, and experiment from there on (video, photography, painting, illustration, collage, posters...). The master class is a theoretical and practical lab for pornographic art, and part of the research project 'Congress: a place of narrativity / the narrativity of a place', in this case the most radically minimalist 'congress'.

STUDIEMATERIAAL

Reader met selectie uit Hans Maes & Jerrold Levinson, *Art & Pornography*, 2012, Oxford University Press; Linda Williams, *Porn Studies*, 2004, Duke University Press; Rae Langton, *Sexual Solipsism*, 2009; Pamela C. Gibson, *More Dirty Looks*, British Film Institute, 2004
Dvd met beeldmateriaal
PowerPointpresentaties
Aanbevolen: aan de studenten worden bij inschrijving voor de masterclass een uitgebreide bibliografie en filmografie aangeboden

STUDIEKOSTEN

Kostprijs van de reader

ONDERWIJSTALEN

Engels & Nederlands

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Theorieweek: hoorcolleges, seminars, discussiemomenten, lezing, screenings, analyse van screenings: 3 tot 5 u/dag
Workshopweek: lezing, workshop, brainstorm, peer-evaluatie, atelierbegeleiding: 3 u/dag
Evaluatie, feedback & conclusie masterclass: 2 avonden
Eventueel: Salon de la Pensée, De Singel: een zondag van 11 u-16 u en/of ander relevante activiteiten

Eerste week: 26 tot en met 30 november 2012
Tweede week: begin 2de semester (voormiddag/avond). Dit overeen te komen met de studenten, partners (De Singel), gastdocenten en collega's.

EVALUATIES

Paper (50%) en mondelinge presentatie van eigen experiment + reflectie op eigen experiment en experimenten van peers (50%)

EVALUATIEMOMENT

2 weken na workshopweek; paper indienen 2 maanden na theorieweek

DOCENTEN

Theorieweek
Petra Van Brabandt (SLA, Antwerpen)
Jesse Prinz (CUNY, NY): 2 tot 3 dagen voor theoriegedeelte (alternatief: Hans Maes, Kent University)
(eventueel lezing: Thomas Crombez, KASKA Antwerpen)
Workshopweek
Elin Magnusson (kunstenares, www.elinmagnusson.com/skin.html): 1 week workshop
Pamela Church Gibson: lezing en coaching (1 dag)
Sergio Massini (auteur van Realcore): stand-up en coaching (1 dag)
Petra Van Brabandt: coaching en conceptuele begeleiding

LOCATIE

Nog te bevestigen

CONTACT

petra.vanbrabandt@kdg.be

4 — Art and Text - Text and Image

Wesley Meuris

INHOUD

Het gebruiken van geschreven taal in de beeldende kunst is zich in recente decennia erg gedefinieerd gaan ontwikkelen. Aan het einde van de jaren zestig zag men de opkomst van conceptuele kunst als een dominante artistieke methodiek (Sol Lewitt, Joseph Kosuth, Mario Merz...). Deze op tekst gebaseerde aanzet werd ingeleid door een aantal avant-gardekunstenaars sinds het begin van de eeuw. Na het einde van de Koude Oorlog, de opkomst van het neoliberalisme en de globalisering was de kunst beïnvloed door de verspreiding van biënnales en door haar toepassing in de ontwikkeling en regeneratie van steden. De kunstenaar als nieuwe superster en de geboorte van de 'übercurator' versterkten de regulering en de integratie van kunst binnen de nieuwe wereldorde. Maar ondanks deze veranderingen werd de postduchampiaanse ontologie van de kunst niet overtroffen, het cartesiaanse denken blijft zeer bepalend. Voorbeelden van tekst in hedendaagse kunst hebben laten zien dat kunstenaars nieuwe manieren hebben ontwikkeld om te reageren op de postconceptuele positie van kunst. Het gebruik van tekst valt derhalve niet enkel terug op een linguïstische verdediging, maar kan worden ingezet in een breed spectrum van hedendaagse toepassingen.

Since no form is intrinsically superior to another, the artists may use any form, from an expression of words (written or spoken) to physical reality, equally. If words are used, and they proceed from ideas about art, then they are art and not literature; numbers are not mathematics. All ideas are art if they are concerned with art and fall within the conventions of art. (*Sol LeWitt*)

The use of written language has been one of the most defining developments in visual art of the twentieth century. The late 1960s saw the rise, and solidification, of conceptual art as a dominant artistic methodology – the effective culmination of a number of avant-garde forays into text based content in the visual arts since the turn of the century (Sol Lewitt, Joseph Kosuth, Mario Merz...). After the end of the Cold War, the rise of neo-liberalism and globalisation, art has been impacted by the spread of biennales and the use of art in the branding and regeneration of cities, the new superstar status of the artist as well as the birth of the 'über-curator' – in short, 'the regulation and incorporation of art within the new world order'. But despite these changes, the post-Duchampian ontology of art has not been surpassed; we remain post-Cartesian artists. What examples of contemporary text art have shown, however, is that artists have found new ways of responding to the post-conceptual condition of art. No longer making work that inaugurates and evangelises art's linguistic turn, the point is no longer to defend text art as a special case but to recognise its importance and value for a wide spectrum of contemporary artists who freely combine the use of text with performance, installation, video, photography, 'relationality', sculpture and the internet. (after Dave Beech)

STUDIEMATERIAAL

Simon Morley, *Writing on the Wall- Word and image in modern art*, University of California Press
Aimee Selby (ed.), *Art and Text*, Black Do Publishing
Jessica Wyman (ed.), *Pro Forma – Language/text/Visual Art*, YYY Books

STUDIEKOSTEN

Productiekosten van eigen werk/project

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Lezingen en presentaties
Groepsdiscussies
Gerichte beeld- en tekstanalyse / begeleiding vanuit eigen artistiek werk
17-21 december 2012: lezingen en presentaties
25-29 februari 2013: workshop en presentatie project

EVALUATIES

Op participatie en presentatie van eigen project

EVALUATIEMOMENT

DOCENTEN

Wesley Meuris
Michel Dewilde (nog te bevestigen)
Kunstenaars: Simone Denicolai & Ivo Provoost, Kelly Schacht, Peter Morrens, Mekhitar Garabedian, Christoph Fink... (nog te bevestigen)

LOCATIE

Campus Congres - Sint Lucas Antwerpen

CONTACT

wesley.meuris@kdg.be

5 — Beeld en geluid

Marc Daems

INHOUD

Onderzoek naar de maatschappelijke relevantie en taak van toegepaste en/of vrije kunst, gerelateerd aan het huidige wereldbeeld en de wereld-actualiteit, door thematisch onderzoek en toepassingen in het domein 'Audiovisuele kunst/Beeld en geluid' en vertrekkende vanuit de eigen specialiteit en opleiding (in Toegepaste kunst/Vrije kunst vorige bachelorjaren + master).

Een open project is hierbij het vertrekpunt (specificaties hierover volgen na inschrijving). Afhankelijk van de resultaten wordt er een link gelegd met de publieke ruimte (inclusief pers). De media en werkmiddelen zijn o.a. foto, video, soundscapes, video- en/of geluidsinstallaties, sculpturen, performances, podiumkunsten, andere installaties, decor en set. Innoverende experimenten en toepassing van de opgedane kennis en ervaring vormen hierbij de basis. Na overleg met de docent bepaalt de student zelf tot op welke hoogte het technische aspect hierbij opportuun is.

De masterclass Audiovisuele kunst/Beeld en geluid bestaat uit:

1. Het tonen en bespreken van uitzonderlijk video- en filmmateriaal en geluidsdocumenten
2. Het tonen en bespreken van vroeger studentenwerk Beeld en Geluid (1995-2012)
3. Persoonlijk onderzoek
4. Eigen opnamen (beeld en/of geluid)
5. Ontwikkelen van een concept en communicatie hierover
6. Initiatie in Final Cut Studio (onder voorbehoud) en Logic Studio (onder voorbehoud)
7. Toepassing van fotografie (in bv. stop-motion), video, installaties en/of performances
8. Toepassing van de opgedane kennis en ervaring betreffende beeld en geluid, bij de realisatie van een concept + communicatie hierover.
9. Facultatief: verdere toepassing van iMovie, Garageband, Audacity, After Effects, Flash, Keynote, Ableton, 3D-programma's, enz.
10. De combinatie van toegepaste en vrije kunsten KASKA/SLA werkt hierbij inspirerend en verrijkend.
11. Colleges door gastdocent(en).

Deze masterclass biedt de mogelijkheid om kennis te maken met nieuwe en actuele media en kan de student inspireren om zich hierin achteraf nog verder te specialiseren (in een volgende film-, video- of geluidsopleiding). De masterclass biedt de nodige knowhow om samen te werken met professioneel opgeleide specialisten en alles op basis van eigen materiaal te realiseren.

Naast de contacturen kan er verder 'online' gewerkt worden met de docent.

Research about social relevance and task/position of art, related to the contemporary worldview and actuality through thematic research and applications, in the work-field of 'Sound and Image'; starting from one's own specialisation(s) (Ba/Ma). The media are photo, video, soundscapes, video- and/or sound-installations, sculptures, performances, stage-arts, and others (set). Experiment (innovation) and application of knowledge and experience are therefore a base. After deliberation with the docent, the student defines the level of the technical aspect.

A master class 'Sound and Image' stands for:

1. Shows of exceptional video and film material and sound documents
2. Shows of former student artwork Sound and Image (1995-2012)
3. Personal research
4. Own recordings (sound and/or image)
5. Developing a concept in communication with docent(s)
6. Initiation in Final Cut Studio (with reservation) and Logic Studio (with reservation)
7. Application of photography in stop-motion, video, installations and/or performances

8. Application of knowledge and experience concerning sound and image, in realisation of concept + communication.

9. Facultative: further application of iMovie, Garageband, After Effects, Flash, Keynote, Ableton, 3D-programs, etc.

10. Crossover in the field of Fine Arts KASKA/SLA offers an extra.

11. Colleges of guest-docent(s).

This master class 'Sound and Image' offers the possibility to explore new and contemporary media, inspires and invites to further specialisation (in a future film-, video- and/or soundtraining). The master class offers more know-how which can lead to a possible better cooperation with professional specialists and to create own sound and/or image material. Aside this master class exists the possibility to further online communication with the docent.

STUDIEMATERIAAL

Aanbevolen: bezit van een (eventueel tijdelijk geleende) fotocamera en/of camcorder (eventueel audiorecorder). Facultatief: externe harddisk (opslag van eigen materiaal voor verdere verwerking buiten de masterclass). Een aantal uitleenexemplaren van camcorders en audiorecorders staan ter beschikking.

STUDIEKOSTEN

Geen verplichte kosten

ONDERWIJSTALEN

Nederlands, Engels, Spaans en/of Frans. Bij meertaligheid binnen de groep is de voertaal Engels.

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Vorm

Lezingen, initiaties, onderzoek, veldwerk, groepsgesprekken, toepassingen en oefeningen. Vertrekkende vanuit een thematische vraagstelling (zie boven).

Duur

Contacturen: tien halve lesdagen = 40 lesuren naar rato van twee halve dagen per week. Tijdens de lesweek is er een interval van twee dagen voor verdere opnamen, onderzoek, enz.

Studietijd student: 40 uren voor (zelf)studie, onderzoek en technische uitvoering (opnamen enz.) buiten de contacturen.

Totaal: minimum 80 uren.

Per reguliere lesweek twee niet aansluitende halve lesdagen (4 contacturen, telkens in de voormiddag: 14 en 17 januari, 21 en 24 januari, 28 en 31 januari, 25 en 28 februari, 4 en 7 maart 2013)

EVALUATIES

Procevaluatie + eindevaluatie en waarderingscijfer (op 20) bij de uiteindelijke presentatie

EVALUATIEMOMENT

Tijdens de laatste klas of, bij een grote groep (opsplitsing), tijdens de laatste twee klassen

DOCENTEN

Marc Daems en Maarten Van Den Eynde (gastdocent)

LOCATIE

Nieuwe mediaruimte (achterbouw) in Campus Congres, Kerkstraat, Sint Lucas Antwerpen

CONTACT

marc.daems@kdg.be

6 — Connecting to the Outside World

Frederik De Bleser / Lieven Menschaert

INHOUD

Sinds we overal rondom ons almaar meer data gegenereerd zien, stijgt het belang van generatieve kunst, physical computing en datavisualisatie. Het werken met hardware input zoals een Kinect camera of het visualiseren van complexe data zoals twitterfeeds lijkt interessant, maar is enkel weggelegd voor een select groepje van technisch onderlegde studenten met een brede kennis van programmeren.

Dat is niet langer het geval! Nodebox 3 maakt het eenvoudig en zelfs leuk om te werken met externe inputs in functie van bijvoorbeeld een visualisatie. Door het gebruik van de op nodes gebaseerde interface leer je snel werken met fysieke objecten, met externe datastreams of met live news feeds.

De masterclass is erop gericht om te leren hoe we op een relevante manier data kunnen ophalen en visualiseren. Studenten kunnen aan de slag met eigen data of met data die ze tijdens de workshop ontvangen. Eindresultaat is een motion graphic of interactieve installatie die data kan ophalen van externe inputs als andere data, fysieke toestellen, audio, etc.

Door het aanleren van Nodebox bouwen studenten een stevige basis voor het werken met meer geavanceerde software als Processing, Quartz Composer of VVVV.

As more and more data is being generated all around us, generative art, physical computing and data visualization are becoming increasingly relevant. Learning to work with hardware inputs such as the Kinect or visualizing streams from Twitter appears appealing, but the possibilities for creating them seem out of reach for all but the most technical students that know how to write code.

No longer! NodeBox 3 makes it easy and even fun to visualize external inputs. Using a node-based user interface you get fast access to the capabilities of physical devices and external sources like Twitter or live news feeds.

In this master class you'll learn how to acquire data from external streams and visualize it in a relevant way. You'll learn the value of a good data visualization and how to choose an appropriate representation of your data. You can pick your own data or work with data we provide. You'll create a movie or interactive installation that can get data from external inputs.

Learning this program also opens the road for learning more advanced software such as Processing, Quartz Composer or VVVV.

STUDIEMATERIAAL

Studenten die over een eigen laptop beschikken kunnen die meebrengen. Tijdens de workshop worden Mac-computers voorzien.

STUDIEKOSTEN

Geen extra kosten

ONDERWIJSTALEN

Nederlands en/of Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Masterclass van 1 week

Bijkomende contacturen voor de finalisatie van het project

Periode: 4 tot en met 8 februari 2013

EVALUATIES

Permanente evaluatie en finale evaluatie op het eind van de workshop

EVALUATIEMOMENT

Op het eind van de masterclass

DOCENTEN

Frederik De Bleser en Lieven Menschaert

LOCATIE

Sint-Lucas Antwerpen, Campus Sint Lucas

CONTACT

frederik.debleser@kdg.be

lieven.menschaert@kdg.be

7 — De Sokkel van Teniers

Athar Jaber

INHOUD

Studenten worden in deze masterclass begeleid om een werk te creëren voor de sokkel in de voortuin van de Academie. Op deze lege sokkel stond in het verleden het beeld van David Teniers, stichter van de Academie. Aan de hand van een theoretische analyse van het fenomeen 'sokkel' in de hedendaagse kunst moeten de studenten individueel een aantal projecten voorstellen om op de sokkel uit te voeren. In samenwerking met de groep en de docent wordt per student een voorstel uitgekozen. De uiteindelijke werken worden in het tweede semester uitgevoerd en gepresenteerd in een reeks solotentoonstellingen.

De affiches voor de tentoonstellingen worden deels door de studenten zelf ontworpen.

In this master class students will have a chance to make a work for the empty plinth in the garden at the main entrance of the academy. The original function of the plinth was to carry the statue of David Teniers, founder of the academy.

During the first semester students will individually think of and propose works to present on the plinth. Following a discussion of the proposals within the group one will be selected from each student.

The second semester will be dedicated to create the chosen works and present them on/around the plinth in a serie of exhibitions.

The posters for the exhibitions will partly be designed by the students themselves.

STUDIEMATERIAAL

De nodige literatuur zal door de docent zelf aangereikt worden

STUDIEKOSTEN

Het materiaal voor het realiseren van de voorgestelde projecten
Eventueel vervoerkosten binnen de stad

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Lessen en bijeenkomsten van zowel theoretische als praktische aard (2 uur per samenkomst)

Uitstappen naar bv. Middelheimmuseum e.a.

Uitvoeren van eigen werk

Semester 1 (gezamenlijke momenten) + semester 2 (uitwerking van individueel project – deze eigen werkperiode is in overleg met de docent te bepalen)

EVALUATIES

Permanente evaluatie aan de hand van het voorbereidend onderzoek en van het uitgevoerde werk

EVALUATIEMOMENT

Permanent

DOCENTEN

Athar Jaber

LOCATIE

Koninklijke Academie

CONTACT

athar.jaber@artesis.be

8 — Does humor makes us guilty?

Lieven Segers

INHOUD

In februari 2013 wordt het eindresultaat gepresenteerd van het artistiek onderzoek van Lieven Segers in de vorm van een expositie. Het onderzoek bekijkt hoe humor zich in de hedendaagse kunst manifesteert.

In de sculpturale omgeving die het atelier van Lieven Segers op dat moment zal zijn, worden 8 masterstudenten uitgenodigd om te interveniëren en accenten aan te brengen. Ze worden geïnformeerd over alle activiteiten die sinds 2009 werden georganiseerd voor het artistiek onderzoek over humor en kunst en ze kunnen hierop reageren.

In February 2013, the final result of the artistic research of Lieven Segers – a research that examines how humor manifests itself in contemporary art – is presented in the form of an exhibition.

In the sculptural environment that the studio of Lieven Segers at that time will be, 8 masterstudents are invited to intervene. They are informed of all activities (since 2009) that were set up in the context of the artistic research on humor and art and they can respond on this.

STUDIEMATERIAAL

Geen

STUDIEKOSTEN

Kosten eigen creaties en vervoer

ONDERWIJSTALEN

Nederlands (met vertalingen naar Engels en Frans indien nodig)

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Midden februari 2013 wordt er tijdens 1 week (maandag tot zondag) via groeps gesprekken en individuele gesprekken, via een persoonlijke bibliotheek, gasten, videofilms, concrete voorbeelden uit de praktijk en via het thema humor en kunst nagedacht over mogelijke artistieke ingrepen van de deelnemers

EVALUATIES

Permanente evaluatie

DOCENTEN

Er worden enkele gastdocenten voorgesteld en de deelnemers kunnen hieruit kiezen of ook zelf een voorstel doen

LOCATIE

Atelier Lieven Segers, Sint-Laureisstraat 37, 2018 Antwerpen

CONTACT

lieven.segers@artesis.be; lieven.segers@skynet.be

9 — Drawing in/as contemporary art

Johan Desmet / Rinus Van de Velde

INHOUD

Tekenen is zo oud als de mensheid. Tekenen is ook een preorale communicatievorm. Rotstekeningen en -schilderingen zijn daar het levende bewijs van. Toch is het zo dat het tekenen als artistiek medium, net als de prehistorische kunstwerken, gedurende eeuwen een verborgen en ondergeschikt bestaan leidde. Het werd gebruikt als een vluchtige vorm van noteren en als ideaal middel om voorontwerpen te maken (cf. de getekende 'kartons' zoals ze destijds door schilders gebruikt werden). Tekenen werd niet of amper als een autonome artistieke uitdrukkingvorm erkend. De laatste decennia is de houding ten opzichte van tekenen echter fundamenteel veranderd. Deze groeiende appreciatie is voor een groot deel te danken aan het democratische karakter ervan: een drager en een materiaal dat sporen nalaat zijn voldoende om een volwaardig kunstwerk te creëren. Naast het materiële aspect is/was het tekenen ook het medium waarmee een groeiend aantal kunstenaars zich wenste te distantiëren van het onderkoelde en immateriële van de conceptuele kunst. Ook werd het – door zijn ongecompliceerde directheid en door de gevoeligheid die in het tekenkundige gebaar vervat zit – de drager van een artistieke visie die zich afzette tegen een louter cerebrale kunstpraktijk. Door het bijwonen en organiseren van voordrachten, het bezoeken van kunstenaarsateliers en tentoonstellingsplaatsen (musea en galeries) en het inrichten van een workshop kaderend in 'DIACA' wil deze masterclass nagaan welke de actuele tendensen zijn die het 'tekenen' in een hedendaagse context kenmerken.

Drawing traditionally occupies a marginal position in the history of the plastic arts. In the works of most artists, it merely fulfils a secondary role, serving as a preliminary sketch for the actual work of art. It was not until the late 70s, however, in part for economic and practical reasons, that drawings gradually gained the status of autonomous works of art. Symptomatic of this new position is the trend-setting exhibition 'Drawing now' (curated by Bernice Rose) at MoMa in 1976.

Drawing noticeably revived in the 90s, when artists such as Raymond Pettibon, Jockum Nordström, Toba Khedoori and Paul Noble, all using drawing as their main medium, became more widely known and appreciated. In painting's slipstream, as Emma Dexter explained, followed the shy sibling, drawing, arriving without any apologies or explanation. Drawing had never been widely theorized in its own right, allowing the field to be open for artists to make of it what they chose. Nevertheless, drawings' 'theoretical invisibility' and 'lowly status' continue up until today.

According to Bernice Rose, drawing can be situated somewhere between the idea and the realisation of an artwork, implying a fundamental conceptual nature. As the draughtsman William Kentridge put it, drawing is a testing of ideas; a slow-motion version of thought. The uncertain and imprecise way of constructing a drawing is sometimes a model of how to construct meaning. In the essay 'Painting and the Graphic Arts', Walter Benjamin differentiates between the three-dimensional, representational nature of painting and the flat, symbolic nature of the drawing, suggesting that it is not a window on the world, but a device for understanding our place within the universe.

This master class aims to investigate the position of drawing in contemporary art, from a theoretical as well as a practical point of view. A series of lectures by people working within this field of interest will be organized, as well as a studio visit to have a closer look at the daily practice and visits to the participants' studio's to talk about the work of the applicants of the master class.

GUEST LECTURERS

Christophe Van Eecken, Peter Rogiers, Fred Bervoets (to be confirmed)

STUDIEMATERIAAL

Tekenmaterialen en eventueel andere plastische media

STUDIEKOSTEN

Verplaatsingen met het openbare vervoer en afhankelijk van de locatie

Tekenmaterialen en eventueel andere plastische media

Entreegeld voor musea (over het algemeen gratis)

ONDERWIJSTALEN

Nederlands, Engels of Frans

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Museumbezoek, atelierbezoeken, voordrachten

Groepsbesprekingen en evaluaties van de aangeboden materie

Facultatief en afhankelijk van het aantal ingeschreven studenten een

plastisch-praktische verwerking van de aangeboden 'theoretische'

invalshoeken i.v.m. 'Tekenen als een hedendaagse kunstpraktijk'

(workshop)

Tussen 15 maart en 31 maart 2013

EVALUATIES

De deelnemende studenten schrijven een paper van max. één A4 die een onderbouwde en kritische reflectie bevat over hun individuele (teken)opleiding van de laatste vier jaar hoger kunstonderwijs. Deze bevindingen worden getoetst aan nieuwe inzichten verworven tijdens de masterclass 'DIACA'.

In deze paper wordt voorts een evaluatie gemaakt van de vorm en waarde van een tekenopleiding anno 2013. Wat is de eventuele meer- of minwaarde van dit tekenen? En vooral: wat is de waarde van tekenen in het ontwikkelen van een persoonlijke hedendaagse artistieke praktijk? Voor zover het fysiek mogelijk is worden deze 'bevindingen' letterlijk geïllustreerd tijdens een workshop tekenen die ingebed is in deze masterclass.

De studenten worden geëvalueerd op actieve betrokkenheid bij deze masterclass: deelname aan de georganiseerde activiteiten en op de inhoud van hun paper. Ook de zin tot evaluerend, evoluerend, inhoudelijk onderbouwd tekenkundig 'experiment' – gelinkt aan de inhoud van de masterclass tijdens de (facultatieve) workshop – wordt opgenomen in de uiteindelijke evaluatie. Deze evaluatie gebeurt door de houders van de masterclass en (indien mogelijk) door een gastdocent.

EVALUATIEMOMENT

Tussen 15 maart en 31 maart 2013

DOCENTEN

Johan Desmet en Rinus Vandevelde

LOCATIE

Verschillende locaties, afhankelijk van de te contacteren kunstenaars, sprekers en van de museum/galerieactiviteiten van het moment

Eventuele workshop wordt gehouden op een plaats die inspeelt op het aantal ingeschreven studenten

Plaats, datum en uur worden ruim vooraf meegedeeld

CONTACT

johan.desmet@kdg.be

rinus.vandevelde@kdg.be

10 — Er bestaan literaire werken die leesbaar zijn en iets zeggen over kunst en hoe kunst gemaakt wordt of ontstaat

Hans Theys

INHOUD

Ik stel voor enkele fragmenten uit het werk van Philip Larkin, Borges, Gerard Reve, Proust, Nietzsche, Céline, Gombrovicz, Kafka, Virginia Woolf, Gogol en Nabokov te lezen, te commentariëren en rechtstreeks (niet via concepten) in verband te brengen met de wereld van de visuele kunst en met je eigen werk.

Het zou gaan over hoe boeken spreken over schrijven, zoals beeldhouwwerken kunnen spreken over beeldhouwkunst of schilderijen over schilderen. Zonder dat we daar extra theorie voor nodig hebben.

Er worden constant vergelijkingen gemaakt met het werk van Giacometti, Bacon, Henri Moore, Warhol, Koons, Kelley, McCarthy, Louise Bourgeois, Guillaume Bijl, Ann Veronica Janssens, Luc Tuymans, Walter Swennen en vele anderen.

Er bestaat al een syllabus van 100 pagina's die als leidraad kan dienen.

Er staan geen moeilijke woorden in, maar wel bijvoorbeeld Nabokovs kantekening dat Gogol de eerste was die opmerkte dat schaduwen violet konden zijn.

Er worden korte stukken gelezen, geen duizenden pagina's. Het gaat erom écht kennis te maken met wat literatuur kan zijn als materieel ding, als visueel voertuig, als transport voor de droom van de vrijheid, als apologie van het recht om uitzonderlijk of afwijkend te zijn.

De beoordeling van de student gebeurt in de klas, op basis van (door mij begeleide) bijdragen die geleverd worden door de studenten en de mate waarin zij het geleerde kunnen toepassen op nieuw verworven vrijheden in hun eigen werk.

I propose to read some fragments from the works of Philip Larkin, Borges, Gerard Reve, Proust, Nietzsche, Céline, Gombrovicz, Kafka, Virginia Woolf, Gogol and Nabokov, to comment them and to relate them directly (not through concepts) to art in general and your own work in particular. It would be about how books relate about writing books, and sculptures about making sculptures and paintings about making paintings. Without us needing any theory to see or understand this. For example we will notice that Nabokov states that Gogol is the first writer in Russia to have noticed that shadows can be violet.

There will constantly be made references to and comparisons with the oeuvres by Giacometti, Bacon, Henri Moore, Warhol, Koons, Kelley, McCarthy, Louise Bourgeois, Guillaume Bijl, Ann Veronica Janssens, Luc Tuymans, Walter Swennen and many others.

There's a basic text which exists in Dutch, but it won't be necessary for the English speaking students, who will be invited to read a little bit more of Nabokov and Larkin, e.g.

We will read short passages. Not thousands of pages. The purpose is to discover literature as a way of creating textures similar to visual art, as a visual vehicle, as a form of transportation for the dream of freedom of the individual, as a claim to the right to be special or deviant.

Students will be evaluated on their contributions to the class, partly a short presentation that will be coached by myself, and on their capacity to relate the newly learned insights to their own work.

STUDIEMATERIAAL

Verplicht: syllabus: De droom van de kunstfilosofie
Aanbevolen: passages uit boeken als *Dode zielen* van Gogol, *Gogol* van Nabokov, *Moeder en Zoon* van Gerard Reve, *Memory Speak* van Nabokov, *Combray* van Proust, gedichten en essays van Philippe Larkin, het verhaal 'Jozefine de zangeres of het muizenvolk' van Kafka, 'Entretien avec professeur Y' van Céline, enzovoort.

STUDIEKOSTEN

Geen

ONDERWIJSTALEN

Nederlands, Engels & Frans

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Lezing van het blad (11 uur)

Korte presentaties door studenten (11 uur)

Tweede semester

EVALUATIES

Permanente evaluatie, ook gebaseerd op presentatie door de student

EVALUATIEMOMENT

Permanent

DOCENTEN

Hans Theys

LOCATIE

KASKA

CONTACT

hans.theys@artesis.be; hans.theys@skynet.be

11 — LAbO #4 (ChampdAction)

Ann Adriaens / Werner Van dermeersch

INHOUD

LABO #4 is een zesdaags interactief parcours voor hogeschoolstudenten muziek, dans en beeldende kunst, georganiseerd door ChampdAction in deSingel (Antwerpen) in februari 2013. LABO #4 is een interdisciplinair project waarbij studenten ondergedompeld worden in hedendaagse muziek en actuele klankkunst met een sterke focus op het gebruik van nieuwe media en elektronica. Na een week van workshops, intensieve coaching, open repetities, individuele en groepsessies, reflecties, toonmomenten, cross-oversessies tussen verschillende disciplines, volgt op zondag ten slotte een slotparcours voor het publiek (gratis toegang) in deSingel en een uitreiking van de LABO-prijzen voor het beste interdisciplinaire project.

LABO #4 is a six days' interdisciplinary interactive course for students of music, dance & fine arts, organized by ChampdAction in February 2013 at the deSingel in Antwerp. Students are offered the opportunity to immerse in the world of contemporary music and sound art with an explicit focus on the use of new media and electronics. After a week of workshops, intensive coaching, public rehearsals, sessions for fine arts students, reflections, show moments, individual and group sessions, follows a final 'parcours'-concert at deSingel on Sunday (free entrance) and a ceremony to assign the LABO-prizes for the best interdisciplinary projects.

SELECTIE

Studenten dienen zich in te schrijven voor LABO #4 met een korte motivatietekst en cv voor 24 september 2012 via info@champdaction.be. Students have to register for LABO #4 with a short motivation and CV before 24 September 2012 (info@champdaction.be).

STUDIEMATERIAAL

Op 17 september 2012 is er een infomoment over LABO #4 waarop de studenten met de masterclassdocenten van Sint-Lucas kunnen overleggen.

VOORBEREIDENDE FASE

Eind november volgt een inleidingsmoment van ChampdAction waar verschillende projecten van de coaches worden voorgesteld aan alle deelnemers. Studenten kunnen op dat moment al kiezen aan welke projecten ze graag willen deelnemen tijdens LABO #4 of met welke andere studenten ze willen samenwerken. De meeste projecten zijn open en kunnen achteraf nog verschillende richtingen uit. Na deze infosessie dienen de studenten zelfstandig te reflecteren en te studeren over en rond hun project. Ze kunnen dan bij het begin van de LABO-week een eerste aanzet voorleggen waarrond dan verder gewerkt wordt.

STUDIEKOSTEN

Studenten conservatoria en kunsthogescholen: 200 euro
SLA betaalt deze kosten voor SLA-studenten

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels (ook Duitstalige gastdocenten aanwezig)

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Gedurende een hele week wordt voor de studenten een parcours uitgestippeld met workshops, open repetities, individuele studiemomenten, coachings, toonmomenten, theoretische en praktische sessies, enz. Deze activiteiten zijn verspreid in verschillende blokken over de hele week die (kunnen) starten om 8.30 u en maximaal tot 23 u duren. LABO #4 vindt plaats van maandag 18 februari t.e.m. zondag 24 februari 2013.

EVALUATIES

Permanente evaluatie en presentatie. De studenten werken steeds nauw samen met de docent, waarbij feedback en input van de docent zeer belangrijk zijn. De beste interdisciplinaire projecten van de LABO-editie worden op het einde van de week ook bekroond met een heuse LABO-prijs.

EVALUATIEMOMENT

Elke sessie, einde van de Labo-week

DOCENTEN

Evan Parker (UK), jazz saxofonist; Matt Wright (UK), componist, improvisator, klankartiest; Wim Henderickx (B), componist; Jarrit Tamminga (NI), muziektechnoloog; Volker Staub (D), componist, instrumentenbouwer; Marc Vanrunxt (B), choreograaf; Johannes Kreidler (D), componist, filosoof; Roel Das (B), elektronicaspecialist; Daniel Linehan (USA), choreograaf; Ann Eysermans (B), componiste, contrabassist, improvisator; Fedor Teunisse (NL), percussionist; Hans Beckers (B), installatiekunstenaar; Werner Van dermeersch, architect; muzikanten van ChampdAction e.a.

LOCATIE

deSingel Internationale Kunstcampus, Desguinlei 25, 2018 Antwerpen

CONTACT

info@champdaction.be
werner.vandermeersch@kdg.be

12 — Language is not transparant

Steve Van den Bosch

INHOUD

De masterclass wordt samen gegeven met Annaïk Lou Pitteloud, kunstenaar, Zwitserland, die relevante ervaring heeft in het specifieke werkveld van literatuur, conceptuele kunst, fotografie en video. Ze heeft samengewerkt met ECAV, Sierre, Erasmusuitwisselingspartner van Sint Lucas.

We onderzoeken de functie van taal in relatie tot het kunstwerk. Hierbij focussen we aanvankelijk vooral op de tussenruimte, het spanningsveld tussen het object en zijn beschrijving, daar waar de kunstenaar en de toeschouwer affectief en intellectueel een manier zoeken om zich tot het werk te verhouden en toegang tot het werk te krijgen. Van daaruit gaan we onderzoeken hoe taal zich geleidelijk kan losweken van het object waaraan ze is verbonden, hoe ze autonoom wordt en zo zelfs indirect (door hypersubjectieve interpretatie of misinterpretatie) nieuwe betekenissen of zelfs nieuw 'werk' kan creëren. Hoewel ze beschouwd wordt als randfenomeen – in functie van het kunstwerk – gaan we tijdens deze workshop taal als plastisch materiaal onderzoeken: taal als beschrijving of legende, maar ook als vruchtbaar, productief misverstand of als potent gerucht.

The workshop is a collaboration with Annaïk Lou Pitteloud, artist, Switzerland, who has relevant experience in this specific workfield (literature, conceptual art, photography, video) and has collaborated with ECAV, Sierre, Erasmus exchange partner of St Lucas. During this workshop we will research the functioning of language in relation to the artwork. In first instance the emphasis will be on the complex space between the object and its description, the space where the artist and the viewer affectively and intellectually try to position themselves towards the work, in order to get access to it. From there on we will research the ways in which language can gradually detach itself from the object it is connected to, becomes autonomous and is even capable of indirectly (through hyper subjective interpretation or misreading) producing new meanings or by extension new 'work'. Although it is considered as a side phenomenon – in service of the artwork – during this workshop we will research language as a plastic medium: language as description or legend, but also as a fertile, productive misunderstanding or as potent rumour.

PROGRAMMA

De workshop begint met een presentatie van voorbeelden uit de hedendaagse kunstgeschiedenis (inclusief mijn eigen praktijk en die van de gastdocente) en tentoonstellingsbezoek (nog nader te bepalen, + 1 dag). Aan de hand van toelichtingen en hieruit voortkomende bespreking wordt een discussie met kritische analyse opgestart waaruit relevante elementen worden gedistilleerd om verder uit te diepen en aan te wenden als plastisch werkmateriaal (1 dag). Daarop volgen persoonlijke gesprekken en groepsgesprekken (3 à 4 namiddagen, gespreid over 2 weken). Geleidelijk wordt gewerkt naar oplossingen om de resultaten weer te geven en naar een 'eindpresentatie' (2 laatste dagen). De masterclass is gespreid over twee weken en laat daardoor voldoende tijd tussen de beschreven momenten om de studenten de input te laten verwerken.

STUDIEMATERIAAL

Registratiemateriaal naar keuze: pen, papier, gesproken woord, computer, audiomateriaal, video- en fotocamera. Andere media zijn mogelijk maar moeten relevant zijn in de context van de workshop. De studenten kiezen minimum 1 van deze materialen of een combinatie van de verschillende opties.

STUDIEKOSTEN

Eigen materiaal + tentoonstellingsbezoek voor rekening van de student

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels, ook Frans mogelijk

ONDERWIJSACTIVITEITEN

1 lezing/presentatie + discussie (1 dag)
1 à 2 expobezoeken (1 dag)
Individuele gesprekken en groepsgesprekken (doorlopend, gespreid over 4-tal dagen)
Vorbereiding presentatie + presentatie (2 dagen)
Van 4 tot 15 maart 2013

EVALUATIES

Permanente evaluatie gedurende de hele masterclass op basis van engagement in dialoog, constructie van vraagstellingen, kritisch afstand nemen en verwerken van nieuwe indrukken en informatie om te komen tot persoonlijk werk.

EVALUATIEMOMENT

Permanent

DOCENTEN

Steve Van den Bosch en Annaïk Lou Pitteloud (gastdocente)

LOCATIE

Objectif_exhibitions, Campus Congres

CONTACT

steve.vandenbosch@kdg.be

13 — Master Maquette V

Nadia Naveau

INHOUD

Master Maquette kan worden gezien als een soort generale repetitie voor het eigenlijke afstudeerproject. Een twee weken durende residentie waarbij de studenten in tenten of de hiervoor omgebouwde container verblijven mondt uit in een tentoonstelling.

De Verbeke Foundation, waar de residentie plaatsvindt, is bijzonder vanwege het samengaan van museale plekken, serres en locaties in de openlucht. De kruisbestuiving met de verschillende kunstenaars van diverse pluimage die hier reeds tentoonstellen en met de medestudenten van verschillende disciplines leidt tot verrassende beelden. Studenten gaan in dialoog met de ruimte en met elkaar.

Naast deze confrontatie met elkaar en met een nieuwe omgeving krijgen de masterstudenten bezoek van verschillende kunstenaars die de student bevragen en die plaats voor reflectie en beschouwing toelaten.

De titel 'Master Maquette' wil vooral het proces van het kunstwerk kracht bijzetten, eerder dan het afgewerkte resultaat. Het streven naar een absoluut eindproduct staat niet voorop, waardoor er experimenteler met het werk wordt omgegaan en ook andere media dan de eigen discipline worden onderzocht.

Master Maquette is a two week residency which culminates in an exhibition. It is held at the Verbeke Foundation, an exceptional space with a combination of exhibiting spaces, greenhouses and the open air. The cross-fertilization with different artists of diverse backgrounds who are already exhibiting and fellow students from various disciplines, leads to surprising images. Students enter into dialogue with each other and the space. Besides this confrontation, guest professors are invited to discuss the work.

The title 'Master Maquette' reveals the importance of the process an artwork acquires. The aim for a definite final product is not a priority, which makes the students drawn to a more experimental approach.

STUDIEMATERIAAL

Geen

STUDIEKOSTEN

50 euro (eten voor twee weken) + vervoer

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

De eerste twee weken na de kerstvakantie

EVALUATIES

Permanente evaluatie

EVALUATIEMOMENT

Permanente

DOCENTEN

Nadia Naveau

LOCATIE

Verbeke Foundation

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

15

CONTACT

nadianaveau75@hotmail.com

14 — Motion Graphics

Janna Beck

INHOUD

De deelnemers kiezen een fictieve merknaam waarvoor ze via een zelf-bepaalde werkmethode (die wel moet worden vastgelegd en geïnventariseerd) een motion graphics intro maken, die bij het begin van een mobiele applicatie of van een reeks getoond kan worden. De werkmethode kan de klassieke weg volgen: boodschap > idee > storyboards > script > vorm (techniek/medium), maar er mag ook met andere vormen geëxperimenteerd worden. Uiteindelijk zal er een screening zijn van de resultaten. Onderzoek naar creatieve werkmethode via inventarisatie en experiment. Onderzoek naar merknaam en hoe een maximale impact bereikt kan worden.

Onderzoek naar de integratie van de verschillende media om de inhoud op een effectieve manier te visualiseren en te communiceren.

Test op doelgroep (medestudenten bijvoorbeeld).

Werken in team waar de verschillende expertises van studenten worden ontdekt, ontplooid en aangewend.

This master class is about research in 'motion graphics'. The parameters of the research project focus on technical, content-wise and formal aspects of software branding, as well as the communication and the impact of it. Today almost everyone has an Ipad or smartphone.

This new technology brings a lot of new opportunities for small unknown software and gaming companies and similar to the internet[r]evolution in the nineties a lot of new companies are being established to make applications and games for these devices.

How do motion graphics contribute to the impact of the brand, its spread and how captivating are they? Can you see this in the visuals, but also content-wise? Note the inclusion of other media such as audio, music and voice.

What techniques are used? How can one with perfect timing in a very short time build an effective brand?

After the research is done, a discussion is held with the entire group where student teams can be formed. Then follows an 'inspiration' mind-mapping process, after which each team or person writes a creative brief. Usually this is done by the client but here we can pretend to be the clients. Participants choose a fictitious brand for a certain target-group; they develop a brand which will eventually be used to create a short app-intros, and a presentation of the brand.

The method can follow the traditional method: message > idea > storyboards > script > execution and presentation. For this last phase a medium and technique are chosen. Eventually there will be a screening of the results, probably the last afternoon of the master class.

A creative approach is researched through survey and experiment. Research is done into brand and how the maximum impact can be achieved. Sources and examples as well as literature are used in the creative process (e.g. *Logorama* or *No Logo* by Naomi Klein). The integration of media and content is developed to visualize and communicate as effectively as possible. Test your result on audience (e.g. peers), if possible. The students work in a team where their various disciplines are discovered, developed and used.

STUDIEMATERIAAL

Bronnen, zowel voorbeelden als literatuur, worden aangewend in het proces (bv. *Logorama* of *No Logo* van Naomi Klein).

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het aanwezige materiaal: hardware en software op Campus Sint Lucas en Grafisch Ontwerp op de Campus Keizerstraat. Genoeg voorkennis van software en motion-graphicssystemen om een korte clip/motion graphic te maken is daarbij vereist (AfterEffects, Adobe Flash, Final Cut, iMovie, Audacity, GarageBand, etc.).

STUDIEKOSTEN

Geen

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

The workshop assignment

(to be undertaken in small groups consisting of 2 up to 4 people)

1. Create a concept or an idea for a any kind of software or gaming company which you would like to found or establish.
2. In the group, work on the mission, philosophy of the software/gaming company concerned. Decide on which type of production you want the company to work on. Content-wise and production-wise, your software company will deal with a certain target-group. Think about the goals and objectives of the production activity in terms of communication – production should, content-wise, deal with issues of relevance in contemporary society, to radar or mirror social, political, cultural etc. issues which have a meaning to your generation.
3. Background research / Benchmarking: In groups, look at the websites of existing software and gaming companies, in order to find out their philosophy, mission, statement, field of production, scope of activity, etc. Look as well at their visual (graphic) identities in relation to the field or the nature of production. Present your findings (or select samples of interest) to the others on Monday afternoon at 4 pm.
4. In the groups, start creating an idea, a concept, a content, a story board for a motion media piece, a short cinematic advertisement introducing your new software/gaming company in a compressed and intriguing manner.

Eerste of tweede week van het tweede semester

EVALUATIES

Permanente evaluatie

DOCENTEN

Tarja Nieminen (Aalto University), lecturer Visual Communication
 Janna Beck (Academie voor Schone Kunsten Antwerpen), lecturer Multimedia
 Steve Pille (Academie voor Schone Kunsten Antwerpen), lecturer Multimedia

LOCATIE

Campus of the Royal Academy, Keizerstraat 14, 2000 Antwerpen

STUDENTS

About 15 students – teamwork is possible, even encouraged. MA students of Sint Lucas Antwerp & the Royal Academy of Fine Arts, in particular from the department of graphic design, however students from other disciplines are welcome as well.

Prior knowledge of and skills in certain motion graphics software is a prerequisite (Adobe Flash, After Effects, Final Cut, iMovie, Audacity, GarageBand, etc.). The prerequisite skills don't need to cover all the available software, just enough to be able to create a short clip of motion graphics.

CONTACT

janna.beck@artesis.be

15 — Ontmoeting met Peter Bialobrzeski

Bert Danckaert en Charlotte Lybeer, i.s.m. Lars Kwakkenbos

INHOUD

Voor de derde keer organiseren we een ontmoeting tussen studenten fotografie van verschillende Belgische en Nederlandse academies en een internationaal vermaarde fotograaf/kunstenaar.

Na Lynne Cohen (Canada) in 2011 en Yann Gross (Zwitserland) en Mathieu Bernard-Reymond (Frankrijk) in 2012, nodigen we dit keer Peter Bialobrzeski (www.bialobrzeski.de) uit.

Gedurende vijf dagen wordt er gewerkt vanuit de masterprojecten van de studenten. Naast de voorstelling van de projecten is er uitgebreid ruimte voor individuele bespreking en wordt een nieuwe opdracht geformuleerd die aan het einde van de week tot een presentatie moet leiden.

Peter Bialobrzeski zal ook een lezing geven over zijn werk.

For the third time we will organize a meeting between photography students from several Belgian and Dutch academies and an internationally recognized photographer/artist.

After Lynne Cohen (Canada) in 2011 and Yann Gross (Switzerland) and Mathieu Bernard-Reymond (France) in 2012, we will invite Peter Bialobrzeski (www.bialobrzeski.de).

For five days we will work starting from the masterprojects of the students. Besides an introduction on these projects there will be time for individual discussion and new assignments will be formulated that will lead to a presentation at the end of the week.

Peter Bialobrzeski will also give a lecture on his work.

The meeting will take place at the Antwerp PhotoMuseum.

STUDIEMATERIAAL

Presentatie van het masterproject (kan digitaal of met prints)

STUDIEKOSTEN

130 euro per student, wordt voor de SLA-, KASKA- en KASKGent-studenten door de school betaald (voor studenten buiten SLA, KASKA of KASKGent, informeer bij de administratie)

ONDERWIJSTALEN

Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Voorstellingen, debat, werkbespreking, nieuw werk maken...

13-17 mei 2013

EVALUATIES

In gesprek met de docent en met de andere studenten

EVALUATIEMOMENT

Constant gedurende de week

DOCENTEN

Peter Bialobrzeski, Bert Danckaert (organisatie en assistentie), Charlotte Lybeer en Lars Kwakkenbos

LOCATIE

Fotomuseum Antwerpen

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

15

CONTACT

charlotte.lybeer@artesis.be; info@bert-danckaert.be

16 — Overture

Mark Luyten

INHOUD

De ouverture begint nog voor het doek opgaat.

Een vorm, een formule, als een introductie op iets anders dat nog moet gebeuren.

Een voor-af, een pro-gramma.

Maar ook een vorm die op zich staat.

Verbonden en niet-verbonden tegelijk. Een supplement van tevoren.

'Overture' betekent ook opening. Het is niet enkel de introductie of het pro-gramma van het werk, maar ook de opening ervan, de doorboring, het openleggen, de dissectie.

Wijzend naar een 'binnen' maar tevens een radicaal 'buiten' revelerend.

De ouverture/het werk als supplement en wonde.

De masterclass introduceert in manieren van kijken naar kunst en haar praktijken en exploreert 'openingen' ('wonden', 'buitens') in de artistieke praktijk van de deelnemers.

The overture happens before the curtain rises.

A form or formula as an introduction to something else, something to happen.

A *pro-gramme*.

But also a form on its own.

Connected and unconnected at the same time. A supplement in advance.

The overture (from the French *ouverture*) also means opening. Not just the introduction or the program of a work, but also opening the work, dissecting, stabbing. Pointing to an inside but revealing a radical outside.

The work/the overture as supplement and wound.

The workshop introduces some key ideas about looking at artworks and artpractices, and continues exploring wounds ('outsides') in the participants' artpractices.

STUDIEMATERIAAL

Geen

STUDIEKOSTEN

Geen

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Seminaries, individueel onderzoek, tutorials, presentaties

Tijdens de periode van 18 februari tot en met 1 maart 2013

EVALUATIES

Permanente evaluatie

DOCENTEN

Mark Luyten

LOCATIE

Sint Lucas, Campus Congres

CONTACT

marc.luyten@kdg.be

17 — Professional diletantism

Boy Vereecken

INHOUD

Deze masterclass maakt deel uit van een drieluik. Er werd al gewerkt in het Sandberg Instituut in Nederland (januari 2012) en in het Otis College of Art and Design in Los Angeles (juni 2012). Elke masterclass resulteert in een publicatie in het teken van internationalisering.

In deze masterclass worden de termen 'professionalisme' en 'amateu-risme' onder de loep genomen, vooral in de context van het hedendaagse ontwerpveld. Recente verschuivingen komen aan bod waarbij gevraagd wordt om die persoonlijk terug te koppelen naar de eigen praktijk, of het nu om vrije kunsten, reclame of grafische vormgeving gaat.

Kernwoorden zijn alvast: methode, kunstvaardigheid, authenticiteit...

This particular master class is part of a triptych that took place in the Sandberg Institute (January 2012) and in the Otis College of Art LA (June 2012). Each master class will result in a publication at the end of the academic year 2012-2013.

In this master class, the terms 'professionalism' and 'diletantism' will be scrutinized, from a contemporary design point of view. Recent develop-ments will be displayed, the participant will be invited to connect com-mon knowledge to his/her own practice (art, design, advertising, fashion).

Key words in this discussion are: method, craft, authenticity...

STUDIEMATERIAAL

Verplicht:

Gerry Beegan & Paul Atkinson, 'Professionalism, Amateurism and the Boundaries of Design', *Journal of design History*, vol. 21, nr. 4, p.305-313, 2008 (Oxford Press). (in attachment)

William Morris & Graeme Shankland, *News from Nowhere and Selected Writings and Designs*, edited by Asa Briggs, Penguin Books, 1980. (will be delivered scanned before December 21)

Fiona Candlir & Raiford Guins (ed.), *The Object Reader*, London-New York, 2009.

Elizabeth Edwards, *Photographs as Objects of Memory*, in: Kwint, Marius, Breward, Christopher & Aynsley, Jeremy (eds.), *Material memories: Design and Evocation*, Oxford, 1999.

Meebrengen op de eerste datum: object, filmfragment of tekst waarmee reflectie op de gelezen teksten mogelijk is.

STUDIEKOSTEN

+/- 15 euro (toegangsticket, openbaar vervoer en uitwerking)

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

6 contactmomenten van 4 uur elk, 1 uitstap/bezoek (op locatie), 1 filmscreening - publiek indien mogelijk, lezing door Boy Vereecken over de resultaten en het onderwerp uit de vorige masterclass in het Sandberg Instituut

3 individuele contactmomenten en 3 groepsbesprekingen

Verplicht leesmateriaal

Filmscreening: Jos De Gruyter & Harald Thys, *Das Loch*
14, 21 en 28 november 2012, 5, 12 en 19 december 2012

EVALUATIES

Op basis van het resultaat, het proces en de motivatie wordt de student beoordeeld.

EVALUATIEMOMENT

Individueel gesprek
Groepspresentatie

DOCENTEN

Boy Vereecken

LOCATIE

Sint Lucas Antwerpen, C001

Mogelijk bezoek in Antwerpen (meer info later)

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

15

CONTACT

boy.vereecken@kdg.be

18 — Sea the Line

Erna Verlinden

INHOUD

Horizon als beeld van veelheid en verscheidenheid in evenwaardigheid. Als het concrete van het onzichtbare. Horizon en het principe van continuïteit: het ongeremde kijken, de ongehinderde blik. Horizon als cirkelvormige scheidingslijn.

De begrippen 'horizon' en 'horizontaliteit' hebben beide een veelheid aan invalshoeken en bieden vrijheid tot differentiatie wat artistieke invullingen, visies en connotaties betreft.

Gedurende 7 dagen werken maximum 8 masterstudenten van KASKA Antwerpen en Sint-Lucas Antwerpen, uit alle artistieke disciplines, in een 'zee' van horizontaliteit. Ze verblijven daartoe in Oostende, 'stad aan zee', met zeehaven en met Kunstmuseum aan zee (Mu.ZEE) dat over een unieke collectie werken van belangrijke kunstenaars uit de Belgische kunstgeschiedenis van 1850 tot heden beschikt.

In de omgeving van een horizontaal landschap als natuurlijk gegeven en in een netwerk van dynamische artistieke en culturele activiteiten die ondersteunend werken, ontwikkelen de masterstudenten een persoonlijke visie op het thema horizon en horizontaliteit.

Deze masterclass biedt door zijn locatie en omgeving drie inspiratiebronnen tot het ontwikkelen van een persoonlijk idee over horizon en horizontaliteit:

- Natuur: het natuurlijke landschap aan zee biedt het concrete en visueel waarneembare beeld van het begrip horizon.
- Architectuur: de architectuur van Mu.ZEE met overwegend horizontaal structuurkarakter.
- De kunstcollectie Mu.ZEE als verzameling van veelheid aan artistieke visies, composities en beelden.

ONDERZOEK

De invloed van horizontaliteit op het ontstaan van een artistiek beeld: zowel de natuurlijke en architecturale omgeving als de artistieke invloed van kunstwerken uit de collectie van Mu.ZEE en de visie van diverse kunstenaars (of relevante personen) op de ontwikkeling van een artistiek concept met thema Horizon.

In samenspraak organiseren KASKA Antwerpen en Mu.ZEE in het najaar van 2012 en het voorjaar van 2013 enkele info- en werkdagen in functie van de masterclass Sea the Line. De studenten bezoeken relevante locaties in Oostende. Er worden contacten tussen studenten en kunstenaars, curatoren, gelegd. Foto's en interviews kunnen worden genomen. Over deze studie- en werkdagen houden de studenten een notitie- en schetsboek bij en simultaan wordt gaandeweg een artistiek statement ontwikkeld rond het thema Horizon.

De bedoeling is dat de masterstudenten, die het hele academiejaar aan hun masterproject werken, buiten hun vertrouwde atelier en werksfeer treden en, na de voorbereidende studie- en werkdagen, in de werkruimte van Mu.ZEE een concept rond het thema Horizon realiseren. Hierbij worden de verworven kennis en vaardigheden binnen het gevolgde studietraject benut.

Door de samenwerking met Mu.ZEE Oostende krijgen de studenten daartoe de beschikking over een werkruimte in het museum.

TOONMOMENT

Aan het eind van de werkweek stellen de studenten hun notitieboek en de gerealiseerde werken/concepten voor aan genodigde kunstenaars en bezoekers en reflecteren over het aflegde werkproces en beeldresultaat.

This master class covers the concepts of 'horizon' and 'horizontality'. These concepts have a common core of multiplicity of approaches and offer freedom to differentiation of artistic interpretations, visions and connotations. During 7 days we work in Ostend, an environment of a horizontal landscape as naturally given and a network of dynamic artistic and cultural activities.

STUDIEMATERIAAL

Schetsboek, fototoestel, materialen eigen aan de discipline waarin de studenten hun masterclassproject wensen te realiseren

STUDIEKOSTEN

Reiskosten traject Antwerpen-Oostende, 4 x retourticket Go Pass: 40 euro per student

Verblijfkosten: 7 nachten bed & breakfast Het Wilgenhuis, Pontonstraat 2, Oostende: 30 euro per student per nacht

Materiaalkosten: afhankelijk van materiaalkeuze per student

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Vorbereiding werkweek: 2 lesuren per week voor bespreking projecten en organisatie, ontwerpen uitnodiging en affiche + 3 of 4 studiedagen tussen de start (oktober 2012) en einddatum van de masterclass 24 tot 31 maart 2013

EVALUATIES

Permanente evaluatie

DOCENTEN

Erna Verlinden

Gast: Philip Van den Bossche, directeur Mu.ZEE: introductie en kennismaking met de collectie van Mu.ZEE

Gastdocenten onder voorbehoud: Luc Deleu, Michaël Borremans, Johan Tahon

LOCATIE

MU.ZEE Oostende en eventueel andere locaties in Oostende

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

8

CONTACT

erna.verlinden@artesis.be

19 — Serendipiteit

Anita Evenepoel

INHOUD

Deze masterclass gaat over de omgang met materialen of materiaalbewustzijn en het belang van het maken. Het idee van een werk is geen werk op zich. Het virtuele is een slechte vervanger van tactiele ervaring. In onze maatschappij is een scheiding ontstaan tussen hand en hoofd, ook een sociale scheiding, onterecht.

We gaan experimenteren met nieuwe soepele materialen. We onderzoeken de rol van het toeval, bij middel van experimenteren met onbekende materialen. Nieuwe materialen vereisen andere technieken en leiden ons tot andere vormen. Daarvoor moeten we openstaan, iets op een andere manier durven aanpakken, serendipiteit (toeval) toelaten, opnieuw proberen en een selectie maken en zo vaardigheid ontwikkelen. Deze zoektocht kan losstaande ideeën opleveren of kan geïntegreerd worden in een eigen parcours.

We werken ruimtelijk, we vertrekken allemaal van nul, noch de materialen, noch de technieken zijn gekend. De overvloedige voorraad van materialen die zich in het atelier van de docente bevinden, zet aan tot experimenteren.

Aanbevolen:

Lees vooraf van Richard Sennett, *De ambachtsman. De mens als maker*, Meulenhoff, 2008. Sennett is een socioloog die het vakmanschap belicht in de diepte van de geschiedenis en in de breedte van de veelzijdigheid aan ambachten. Hij doceert in London en New York.

Een lichter boek, verrassend en aansluitend op het vorige, is van Malcolm Gladwell, *Uitblinkers. Waarom sommige mensen succes hebben en andere niet*, Contact, 2012. Gladwell is medewerker bij The New Yorker.

Het Victoria & Albert Museum in Londen heeft in september 2011 een tentoonstelling gewijd aan 'The power of making'. Er zijn nog video's en teksten te bekijken (www.vam.ac.uk).

STUDIEMATERIAAL

Schrijfgerei, scharen, nietjes, tape, heteluchtpistool, oud strijkijzer, vormen die als mal kunnen dienen

Schuimen en non-wovens zijn overvloedig voorhanden

STUDIEKOSTEN

Eventueel vervoer in de stad

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

1ste semester (één week, projectweek, in het atelier van de docente)

Een presentatie van de individuele projecten/objecten van studenten (plaats nog te bepalen) voor de kerstvakantie

EVALUATIES

Permanente evaluatie

DOCENTEN

Anita Evenepoel

LOCATIE

Atelier van de docente, Marialei 25, 2018 Antwerpen

CONTACT

anita.evenepoel@artesis.be

info@anitaevenepoel.be

This master class is about the use of materials, getting aware of different materials and the power of making. An idea is not a(n) (art)work. The virtual image is a bad replacement for the tactile experience. In our society the head and the hands have been separated, socially too. This is not right. We are going to experiment with new soft materials. We will investigate what serendipity does to our experiment with these unknown materials. Other materials require other techniques. They will lead us to other shapes.

We have to open our minds, we have to dare going into new directions, to admit 'serendipity', to try again, to make a selection. In this way we will develop new skills.

This research period can result in separate ideas or can become a part of our own traject.

We will work three-dimensional. We all start from scratch. Most of the materials and the techniques are not known. The piles of materials will invite us to experiment. We will work in my studio.

Students from different disciplines are welcome.

Recommended:

Richard Sennett, *The craftsman*, 2008. Sennett is a sociologist, who taught about crafts in history.

More easy to read is Malcolm Gladwell, *Outliers. The story of success*, 2008. It handles the question why some people are successful and others not. Gladwell works at The New Yorker.

The Victoria and Albert Museum in London had an exhibition at the end of 2011, 'The power of making'. You still can see some video's on www.vam.ac.uk.

20 — Sketch the sound

Erna Verlinden en Eugeen Schreurs

INHOUD

In deze masterclass onderzoeken we de relatie tussen muziek en beeldende kunst en de invloed van een muzikale compositie op een compositie in de beeldende kunst. We beperken ons niet tot studenten compositie (componeren). Ook voor masterstudenten klassiek en jazz staat deze masterclass open en kan er door dit groter spectrum aan muziekstijlen een gedifferentieerde artistieke uitwisseling plaatsvinden.

We volgen enkele masterstudenten van het Koninklijke Conservatorium die hun masterproject ontwikkelen. Bij de kennismaking worden afspraken gemaakt over het bijwonen van repetities en het verkennen van elkaars artistieke opleiding. Daarna gaat elke student in artistieke dialoog met een bepaalde student van de muziekopleiding en omgekeerd. Dit zou kunnen onder de vorm van een onderzoeksproject of een geïntegreerde masterproef. De studenten van beide opleidingen volgen elkaar, volgens afspraak, enkele malen tijdens de fase van het onderzoek van het masterproject en houden een schets- en notitieboek (soort portfolio) bij van de verschillende fasen van het muzikaal en beeldend masterproject en van de wederzijdse beïnvloeding tijdens het scheppende (ook recreërende) werk. Daaruit ontstaat de mogelijkheid dat de studentenduo's in creatieve samenwerking en vermenging van hun artistieke een vrije compositie maken of werken met een thema.

Mogelijke thema's kunnen ontstaan uit concepten die inhoudelijk de verbinding tussen muziek en beeldende kunst weergeven: klankkleur, tonaliteit, ritmiek, dynamiek, textuur (monotonie, polyfonie), stilte, compositie, serialisme, improvisatie, minimalisme, toevalselement, experiment.

Enkele voorbeelden uit de muziekgeschiedenis:

Eric Satie en Jean Cocteau: *Ballet Parade*.

Claude Debussy: beïnvloed door beeldend kunstenaars als Whistler, Claude Monet en Turner.

Steve Reich wiens muziek in verband is gebracht met beeldend kunstenaars als Soll Lewitt, Richard Serra en Bruce Nauman.

John Cage, als musicus met zijn toepassingen van klankkleur, ritme en het gebruik van andere voorwerpen om verschillende percussiegeluiden te produceren.

Mogelijke voorbeelden van samenwerkingsvormen voor het eindproject:

- Visueel/auditief via een compositie (samenwerking componist en beeldend kunstenaar).
- Visuele improvisatie en jazzimprovisatie.
- Debussy als inspiratiebron voor hedendaagse beeldende kunst.
- Uitvoering van een sonate van C.P.E. Bach op moderne piano en piano-forte gelieerd aan twee tekeningen.
- Decorschilderij voor een scène uit een opera uit 1760 op Nederlandse tekst.
- Retoriek in de uitvoering en de beeldende kunst.
- Andere, te bespreken op basis van hierboven genoemde parameters en begrippen.

Aan het eind van de masterclass presenteren alle studenten hun werken aan de docenten en aan elkaar en kan een presentatie georganiseerd worden in de vorm van een tentoonstelling (met voortgangsrapport en tussentijdse resultaten in M1 en eindproject in M2).

In this master class, we investigate the relationship between music and visual arts and the influence of a musical composition on a composition in the visual arts. We do not limit ourselves only to students of composition (composing). This master class is also open for masterstudents in classical or jazz music, and it is because of this larger spectrum of musical styles that a differentiated artistic exchange becomes possible.

STUDIEMATERIAAL

Geen

STUDIEKOSTEN

Productiekosten eigen werk, vervoer

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

In eerste en tweede semester, volgens afspraken

EVALUATIES

Permanente evaluatie

EVALUATIEMOMENT

Permanent

DOCENTEN

Erna Verlinden (KASKA) en Eugeen Schreurs (Koninklijk Conservatorium), met medewerking van Wim Henderickx (Koninklijk Conservatorium), Luc Van Hove (Koninklijk Conservatorium) en Spank Moons (KASKA)

LOCATIE

KASKA – Koninklijk Conservatorium

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

6 studenten KASKA en Sint Lucas en 6 studenten Koninklijk Conservatorium

CONTACT

erna.verlinden@artesis.be

21 — Tekst en beeld

Eva Cardon

INHOUD

Het vervagen van de grens tussen de autonome en de toegepaste kunsten, het verhalende in de beeldende en het conceptuele in de grafische kunsten zijn actuele onderwerpen in het hedendaagse kunstdiscours. In deze masterclass onderzoeken de studenten hoe beeld en tekst zich binnen een artistieke context tot elkaar kunnen verhouden. We verdiepen ons in het spanningsveld tussen woord en figuratie, het parallel lopen en elkaar aanvullen en de visuele verzelfstandiging van de figuratieve kunst. Naast het persoonlijke onderzoek naar deze thema's door bestaande publicaties en kunstwerken te analyseren en door te experimenteren binnen het persoonlijke parcours, worden de studenten in een tweede fase gestimuleerd tot samenwerking. Na het formuleren van hun ideeën vormen de deelnemers duo's, de kruisbestuiving tussen de verschillende instituten en kunstdisciplines is hierbij een vereiste. Elk team ontwikkelt een gemeenschappelijk doel waarnaar vervolgens samengewerkt wordt binnen de eigen thematische vraagstelling. Dit kan onder meer een publicatie zijn, een installatie, een website, die wordt voorgesteld tijdens een gemeenschappelijk toonmoment op het einde van de masterclass. Persoonlijke begeleiding door de titularis van de masterclass, reflectie, confrontaties met elkaar en met de praktijk door tentoonstellingsbezoeken en lezingen kunnen de voedingsbodem van het project nog verbreden. Door een wekelijks contactmoment tijdens de periode van de masterclass, het opbouwen van een eigen netwerk en het organiseren van kleine projecten wordt de zelfstandigheid van de studenten verder ontwikkeld. Er wordt via dialoog aansluiting gezocht binnen de groep, die in functie van de discussie de wisselwerking tot stand brengt. Maatschappelijke relevantie kan verrijkend werken.

TE BEHANDELEN KUNSTENAARS

Ward Zwart, Rinus Van de Velde, Lieven Segers, ARPAÏS du bois, Gerard Herman, Ed Templeton, Barry McGee, Merijn Hos, Marcus Oakley, David Shrigley...

STUDIEMATERIAAL

Relevante individuele lectuur wordt aanbevolen, ter beschikking gesteld door de docente tijdens de contacturen of uit de bibliotheek ontleend

STUDIEKOSTEN

Verplaatsingskosten tentoonstellingsbezoeken, materialen presentatie...

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Eerste semester: 15, 22 en 29 november, 6, 13 en 20 december 2012
Gemeenschappelijk toonmoment: 20 december 2012

EVALUATIES

Permanente evaluatie, geschreven verslag, toonmoment

EVALUATIEMOMENT

Presentatie resultaten in toonmoment

DOCENTEN

Eva Cardon

LOCATIE

Campus Sint Lucas

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

14

CONTACT

eva.cardon@kdg.be

22 — The new conversations (*the art of conversation, event #6*)

Nico Dockx

CONTENT

This master class will be part of my doctoral research project and it will also be the 6th event in a series of events that I am organizing about and beyond the archives of Louwrien Wijers and my own archives that I am researching in relation to this notion of the art of conversation and its potential plasticity. The 1st event happened at KASKA in Antwerpen in June 2011 (on the notion of economy), the 2nd at Studio Olafur Eliasson (IfREX) in Berlin in October 2011 (on the notion of science), the 3rd event happened at Louwrien Wijers' house in Herengracht 1 in Amsterdam in April 2012 (on the notion of art) and the 4th event happened again at KASKA in Antwerpen in May 2012 (on the notion of the archive). A 5th event will happen at Columbia University in NY in September 2012 (on the notion of spirituality). The 6th event – in the format of a master class – will take place at Louwrien Wijers' house in Friesland and will further investigate the plasticity of a conversation through a one week retreat in the country side of Friesland letting a small group of master students participate in the final conclusions and evaluations of my doctoral research. It will be some kind of writing exercise.

STUDY MATERIAL (REQUIRED/RECOMMENDED)

Screenings of archival materials
Cooking sessions
Conversation sessions
Meditation sessions
Reader with texts regarding the archive materials I have been researching for my doctoral project

EXTRA STUDY COSTS

Train ticket roundtrip Antwerpen-Leeuwarden-Antwerpen (+ ticket for taking your bicycle), Food, Camping gear

LANGUAGES

Dutch/English (depending on who subscribes to the master class)

TEACHING ACTIVITIES

Attending and participating in all activities and conversations
Studying the reader materials
Writing a contribution to the publication
Publication/cahier as a continuation of the project with contributions by all participants involved in the project including both invited artists

EVALUATION METHOD

Active participation and deep engagement to this retreat session and related side events
Contribution to the publication

EVALUATION TIME

Permanent evaluation time

TEACHERS

Nico Dockx, Louwrien Wijers, Egon Hanfstingl, invited guest lecturers

LOCATION

Tenzin Khang house in Friesland

PLANNING

After Easter holidays 2013

STUDENTS

Maximum 6 students, selection

CONTACT

nico.dockx@artesis.be
nicodockx@yahoo.com

23 — Afterschool

Annick Schramme en Hilde De Decker

INHOUD

In het kader van het onderzoek 'Afterschool', opgezet door de afstudeer-richting Juweelontwerp|Edelsmeedkunst, waarin onderzocht wordt hoe artistieke, communicatieve en organisatorische ingrepen een kunstenaarspraktijk versterken, wordt een gezamenlijk seminar uitgewerkt o.l.v. prof. dr. Annick Schramme (UA – Antwerp Management School). Het seminar Cultureel ondernemerschap dat elk jaar voor de studenten cultuurmanagement wordt georganiseerd aan het begin van het tweede semester, wordt nu uitgebreid met een praktisch gedeelte waarin de kruisbestuiving tussen masterstudenten cultuurmanagement en masterstudenten die een artistieke opleiding genieten, centraal staat. Op die manier komen in dit seminar vooral praktisch gerichte vaardigheden aan bod – met focus op individueel cultureel ondernemerschap. De masterclass zal zich daarom voornamelijk toespitsen op het verzamelen van informatie en kennis uit het werkveld (via hoorcolleges en gast-sprekers), waarna deze inzichten daadwerkelijk zullen worden toegepast op de casus van een beginnend kunstenaar (m.a.w. de masterstudent van Sint Lucas Antwerpen en/of Koninklijke Academie Antwerpen). Aandacht gaat niet alleen uit naar organisatie en financiering, maar vooral ook naar profilering, communicatie en positionering binnen (en buiten) het werkveld.

COMPETENTIES

Op het einde van het seminar hebben de studenten:

- 1 kennis van en inzicht in de verschillende dimensies van het begrip 'cultureel ondernemerschap';
- 2 beginnende kennis van en inzicht in de mogelijke financieringskanalen en businessmodellen voor de culturele en creatieve sectoren;
- 3 kennis van en inzicht in wat nodig is bij het opstarten van een kunstenaarspraktijk, zowel organisatorisch als artistiek.

INHOUD

De laatste jaren is de maatschappelijke aandacht en die van het beleid voor het cultureel ondernemerschap erg toegenomen. In dit seminar worden de verschillende aspecten van het begrip 'cultureel ondernemerschap' toegelicht en kritisch besproken.

Een belangrijk aspect vormt het vinden van diverse kanalen voor de financiering van de eigen creatieve praktijk. Er wordt een overzicht gegeven van de mogelijke financieringsbronnen op lokaal, regionaal, Vlaams, Belgisch en Europees niveau. De studenten moeten in staat zijn om de juiste kanalen te vinden voor de diverse kunstenaarspraktijken (o.m. op basis van het Cultural Business Modelling van Giep Hagoort, Utrecht). Daarnaast worden er in dit seminar gemengde groepjes, bestaande uit studenten cultuurmanagement en artistieke studenten, samengesteld. Door een bestaande case te analyseren, met name de beginnende praktijk van deze 8 masterstudenten uit een kunstopleiding, onderzoeken de studenten in samenspraak met elkaar welke financieringskanalen kunnen worden aangeboord. Op een ander moment tijdens de masterclass zal de nadruk eerder liggen op de profilering en de positionering binnen het werkveld en op de communicatie rond de beginnende kunstpraktijk. Op die manier komen de verschillende aspecten van het beginnend kunstenaarschap aan bod.

Deze samenwerking tussen studenten leidt ongetwijfeld tot een interessante kruisbestuiving, waarbij beiden meer inzicht krijgen in ieders leefwereld. Daarnaast wordt een aantal gastcolleges gepland door experts of ervaringsdeskundigen op het vlak van cultureel ondernemerschap die mede aangedragen worden vanuit het onderzoeksproject 'Afterschool'. Momenteel wordt gedacht aan: Marcel van Kan (Atelier Ted Noten), Joris Laarmans, De Invasie, Organisation in Design, crowdfunding (Kickstarter?), het agentschap Klerkx Art Agency, Art as Money (onder voorbehoud). Discussie en debat worden in dit seminar zeker gestimuleerd.

STUDIEMATERIAAL

Noodzakelijk studiemateriaal

De studenten maken gebruik van het materiaal dat aangeleverd wordt door de gastsprekers.

Daarnaast lezen zij het hoofdstuk 'Cultureel ondernemerschap' van Giep Hagoort in: A. Schramme, B. Verbergt, D. De Corte, P. De Pelsmacker, *Handboek Cultuurmanagement. De regels van de kunst*, Lannoo, Tielt, 2011. Een (digitale) kopie wordt ter beschikking gesteld.

Facultatief studiemateriaal

B. Franssen, P. Scholten, M. Altink, *Handboek Cultureel Ondernemen*, Van Gorcum, Assen, 2009 (ISBN 978 90 232 4508 7).

A. Klamer, C. Langeveld, *Pak aan*, Langeveld Consultancy B.V., 2011 (ISBN 978 90 808 4890 0).

STUDIEKOSTEN

Geen

ONDERWIJSTALEN

Nederlands & Engels

ONDERWIJSACTIVITEITEN

Hoorcolleges

Lezingen

Groepswerk: casussen

18-23 februari 2013

EVALUATIES

Permanente evaluatie

Opdrachten

Casussen

Aanwezigheid en medewerking tijdens contactmoment en groepswerk

Presentatie van het (artistieke) resultaat

EVALUATIEMOMENT

Permanente

DOCENTEN

Annick Schramme (UA) en Hilde De Decker (SLA)

LOCATIE

Nog te bevestigen

MAXIMAAL AANTAL STUDENTEN

8

CONTACT

annick.schramme@ua.ac.be

Tel.: 03 265 70 75

Gsm: +32 477 37 39 47

hilde.dedecker1@kdg.be (praktische organisatie)

Gsm: +32 473 89 29 32

24 — In and Out of Context

Kurt Vanbelleghem / Kris van 't Hof

CONTENT

Focused on developing methods for understanding the complexity of the environments that surround us and are created by us, this master class will examine sites beyond their visual and aesthetic qualities and investigate the multiplicity of contexts that create a site.

As well in Antwerp, Belgium as in Sarasota, Florida, a site will be chosen by the project leaders, and will not be revealed to the students until the beginning of the workshop. The site will be chosen on the basis of interesting and stimulating features relevant to the local community. The idea of the workshop is also to get the acceptance and participation of the local people – as much as possible.

Composed of two one week workshops in each city, this master class will put students from different cultures together into working groups. From each participating college (Royal Academy of Fine Arts Antwerp; St Lucas College of Art & Design Antwerp; Aalto University Helsinki; Ringling College of Art & Design, Sarasota, Florida), two students will be selected to participate, resulting in 8 students in total.

This mixing of nationalities will illustrate as well how our cultural backgrounds influence our way of seeing and understanding locations. There will be two groups of each time 4 students for each city, made up of one student from each school. Each school independently selects its own two students. These groups will be given the task to research the given site, with methodologies of their own choosing, to investigate the essential features of the site: visual, mental, cultural, among others. From this research they will create a comprehensive outcome (map, diagram, outline, representation, blueprint) based on multi-sensorial reactions. This will culminate in a proposal for an artwork for this site that will be realized as a physical or virtual work. This assignment can be created in any medium, plans, sketches, photos etc. The assignment must be created as a collaborative work.

Selection: 2 students from the Royal Academy and 2 students from Sint Lucas can participate. The selection is based on a short motivation letter, a portfolio and a short interview. Send your motivation letter and digital portfolio to kurt.vanbelleghem@kdg.be. Deadline September 30, 2012.

STUDY MATERIAL

Depending on the project

STUDY COSTS

Travelling expenses and accommodation, local transportation and per diem costs in Sarasota, Florida, will be paid by SLA and KASKA.

LANGUAGES

Dutch & English

EVALUATION METHOD

Process evaluation

EVALUATION MOMENT

Every evening there will be feedback sessions and possible presentations of temporary results and ideas within the group. The meetings with the teachers will take place whenever needed by the groups and also during the social moments such as cooking and dining. This workshop will also include a blog. The final form of the results from this workshop will be made into an exhibition, and possibly a printed catalog or book.

STAFF

Markku Hakuri (Aalto University, Helsinki)
Thomas Carabasi (Ringling College of Art & Design, Sarasota, Florida)
Kris van 't Hof (Royal Academy Antwerp)
Kurt Vanbelleghem (Sint Lucas Antwerp)

PERIOD

Projectperiod in Antwerp: November 17–24, 2012
Projectperiod in Sarasota: March 3–10, 2013

LOCATION

Antwerp, Belgium (exact location to be decided)
Sarasota, Florida (exact location to be decided)

CONTACT

kurt.vanbelleghem@kdg.be
kristiaan.vanthof@artesis.be

Adressen

ANITA EVENEPOEL
Marialei 25
2018 Antwerpen

CINEMA ZUID
Lakenstraat 14
2000 Antwerpen

DESINGEL INTERNATIONALE KUNSTCAMPUS
Desguinlei 25
2018 Antwerpen

FOTOMUSEUM
Waalsekaai 47
2000 Antwerpen

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR SCHONE KUNSTEN
Mutsaardstraat 31
2000 Antwerpen

KONINKLIJK CONSERVATORIUM
Desguinlei 25
2018 Antwerpen

LIEVEN SEGERS
Sint-Laureisstraat 37 A
2018 Antwerpen

MU.ZEE
Romestraat 11
8400 Oostende

OBJECTIF EXHIBITIONS
Kleine Markt 7-9
2000 Antwerpen

SINT LUCAS ANTWERPEN
Campus Sint Lucas
Sint-Jozefstraat 35
2018 Antwerpen

SINT LUCAS ANTWERPEN
Campus Congres
Kerkstraat 45
2060 Antwerpen

UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Gebouw van de Grauwzusters
Lange Sint-Annastraat 7
2000 Antwerpen

VERBEKE FOUNDATION
Westakker
9190 Kemzeke

SINT LUCAS ANTWERPEN

